

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 428/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED] zastúpenej JUDr. Miroslavom Sládekom, advokátom, Červeného kríža 66/20, Námestovo, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/140/2022 z 24. januára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 21. mája 2024 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7Cdo/140/2022 z 24. januára 2024 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadajú priznať sťažovateľke náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa v procesnom postavení žalobcov proti žalovanému mestu Námestovo (ďalej len „žalovaný“) domáhali určenia ich vlastníckeho práva k v žalobe identifikovaným nehnuteľnostiam. Vo veci ako prvoinštančný súd rozhodol Okresný súd Námestovo (ďalej len „okresný súd“) najprv svojím v poradí prvým rozsudkom sp. zn. 4C/9/2017 z 23. augusta 2018 (ďalej len „rozsudok I okresného súdu“), ktorým žalobu sťažovateľov zamietol a uložil im povinnosť spoločne a nerozdielne žalovanému uhradiť

trovy konania v rozsahu 100 %. Zamietnutie žaloby odôvodnil odkazom na § 230 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), teda že ide o *res iudicata*. Proti rozsudku I okresného súdu sťažovatelia podali odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 7Co/136/2019 z 30. októbra 2019 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“). Ním krajský súd zrušil rozsudok I okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že okresný súd vo veci nesprávne postupoval, keď žalobu zamietol pre prekážku rozhodnutej veci.

3. Po vrátení veci okresný súd svojím v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 4C/9/2017 z 9. júla 2020 (ďalej len „rozsudok II okresného súdu“) žalobu sťažovateľov opäť zamietol a uložil im povinnosť spoločne a nerozdielne žalovanému uhradiť trovy konania v rozsahu 100 %. Sťažovatelia uviedli, že okresný súd žalobu zamietol s odvolaním sa na iné rozhodnutie okresného súdu (vydané v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/134/2008), z ktorého vyplývalo, že vlastníkom nehnuteľností je žalovaný a že sťažovatelia tak nadobudli vlastnícke právo k sporným pozemkom na základe absolútne neplatného právneho úkonu. O odvolaní proti rozsudku II okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 7Co/10/2021 z 25. augusta 2021 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“). Týmto rozsudkom krajský súd potvrdil rozsudok II okresného súdu a žalovanému priznal plnú náhradu trov konania. K tomuto záveru dospel po tom, ako zhodnotil, že okresný súd sa vo svojom v poradí druhom rozsudku už vysporiadal s otázkou prekážky rozhodnutej veci.

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovatelia podali dovolanie [ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP]. V podanom dovolaní namietali, že bolo rozhodnuté bez posúdenia všetkých nimi uvádzaných tvrdení a nimi predložených listinných dôkazov a zároveň že sťažovateľke nebolo umožnené vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

5. O dovolaní najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že ho odmietol. Argumentoval, že z odôvodnení rozhodnutí súdov nižších inštancií (krajského súdu aj okresného súdu) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností vychádzali, akými úvahami sa prvoinštančný súd riadil a ako ich posudzoval odvolací súd, tiež aké závery krajský súd zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Podotkol, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu a jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu podľa posúdenia najvyššieho súdu nie je možné považovať za neodôvodnený. Dovolací súd argumentoval, že krajský súd náležitým spôsobom poukázal na to, že pokiaľ už bola v konaní pred súdom právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu sporových strán, potom je súd v inom konaní, v rámci ktorého má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením. V tejto súvislosti poukázal na to, že preto odvolací súd vychádzal z už vyriešenej hmotnoprávnej otázky (v konaniach vedených na okresnom súde pod sp. zn. 4C/195/1999 a sp. zn. 3C/134/2008), že k 1. máju 1991 bol vlastníkom sporných nehnuteľností *ex lege* žalovaný. Teda, že v čase uzatvorenia kúpnych zmlúv v roku 1998 bol žalovaný vlastníkom pozemkov, a tak s prihliadnutím na princíp *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet* (nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko má sám) Slovenská republika v zastúpení Okresným úradom Námestovo nebola oprávnená uzatvoriť kúpnu zmluvu so subjektmi, ktoré následne uzavreli kúpnu zmluvu so sťažovateľmi, čo sa týka sporných nehnuteľností. Doplnil, že odvolací súd sa vysporiadal aj s námietkami sťažovateľov týkajúcimi sa podľa nich nerešpektovania pokynu danému prvoinštančnému súdu (vyplývajúceho z zrušujúceho uznesenia krajského súdu). V tejto súvislosti dovolací súd poukázal na bod 8 dovolaní napadnutého

rozsudku krajského súdu, v ktorom sa podľa dovolacieho súdu odvolací súd náležitým spôsobom vysporiadal s touto otázkou. Vo vzťahu k námietke sťažovateľov o nevykonaní nimi navrhnutých dôkazov s odkazom na § 185 ods. 1 CSP argumentoval, že kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou sporových strán, na druhej strane len súd rozhodne, ktorý z označených dôkazov aj vykoná. Uviedol, že odvolací súd objasnil, prečo nebolo vykonané dokazovanie výsluchom sťažovateľky. Poukázal na to, že to nebolo nutné, pretože predmetná hmotnoprávna otázka (kto je vlastníkom sporných nehnuteľností) už bola vyriešená predchádzajúcimi rozhodnutiami.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu sťažovateľa namietajú, že jeho odôvodnenie je nepresvedčivé a najvyšší súd sa v ňom nevyrovnal s ich skutkovými a právnymi námietkami. Tvrdia, že sa vôbec nevyjadril k ich námietke týkajúcej sa toho, že sťažovateľke nebolo umožnené napriek jej opakovaným požiadavkám vyjadriť sa v rámci súdneho konania k vykonávaným dôkazom. Argumentujú, že najvyšší súd sa nevyrovnal ani s ich námietkou, že neboli vykonané ani iné nimi navrhnuté dôkazy, ktoré mali byť vykonané už okresným súdom na základe pokynu odvolacieho súdu (uvedeného v uznesení krajského súdu, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok I okresného súdu).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením:

8. Ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a obdobne tak aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam. Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (I. ÚS 106/2023). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgiadis v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

9. Zároveň ústavný súd pripomína, že cieľom pravidiel týkajúcich sa prípustnosti dovolania je zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv

sťažovateľov v prípade, ak bolo toto posúdenie vykonané v súlade so zákonom. Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľov (m. m. III. ÚS 175/2018).

10. Ústavný súd v medziach svojich právomocí vykonal prieskum napadnutého uznesenia, aby posúdil jeho ústavnoprávnu udržateľnosť s poukazom na sťažovateľmi uplatnené námietky.

11. S odvolaním sa na závery odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd uvádza, že dovolací súd sa (hlavne na stranách 6 až 9 napadnutého uznesenia, v bodoch 8 až 18 jeho odôvodnenia) ústavnoprávne udržateľným spôsobom vyrovnal s predloženou argumentáciou sťažovateľov. Prezentované závery dovolacieho súdu však na tomto mieste nebude detailne rozvádzať (v podstatnom sú uvedené už v bode 5 tohto uznesenia), pretože sú sťažovateľom dostatočne známe. Len pre doplnenie dáva v súvislosti s námietkami sťažovateľov do pozornosti, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia jednoznačne vyplýva, že dovolací súd sa venoval (ústavne korektným spôsobom) zhodnoteniu dostatočnosti a tiež kvality odôvodnenia odvolacieho súdu (pokiaľ ide o dovolaní napadnuté rozhodnutie), a to aj v spojitosti s obsahom odôvodnenia prvoinštančného súdu. Uviedol, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu vo veci. Poukázal na to, že pokiaľ už bola v konaní pred súdom právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu sporových strán, potom je súd aj v inom konaní, v rámci ktorého má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením. S odvolaním sa na to argumentoval, že preto odvolací súd vychádzal z už vyriešenej hmotnoprávnej otázky, teda že subjekty, ktoré predali sporné nehnuteľnosti sťažovateľom, preukázateľne v tom čase (teda v čase ich predaja) neboli ich vlastníkmi, a preto ani sťažovatelia nemohli následne platne nadobudnúť vlastníctvo k týmto nehnuteľnostiam. Zároveň sa náležitým spôsobom vysporiadal aj s námietkou (podľa sťažovateľov) o nerešpektovaní pokynu danému prvoinštančnému súdu (vyplývajúcej zo zrušujúceho uznesenia krajského súdu), pričom vo vzťahu k vykonávaniu navrhnutých dôkazov jasne poukázal na to, že navrhovanie dôkazov je síce právom a zároveň procesnou povinnosťou sporových strán, avšak len súd rozhodne, ktorý z označených dôkazov vykoná (pričom z priebehu konania v danej veci vyplynula nadbytočnosť vykonania dôkazu navrhnutého sťažovateľmi).

12. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 358/2019).

13. Po preskúmaní napadnutého uznesenia preto ústavný súd musí konštatovať, že závery v ňom uvedené sú z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné, najvyšší súd dal jasné a právne relevantné odpovede na dôvody odmietnutia podaného dovolania. V odôvodnení napadnutého uznesenia nevzhladol také nedostatky, ktoré by ho oprávňovali vysloviť záver o porušení sťažovateľmi označených práv. Nie je ho možné označiť za arbitrárne, jeho závery za svojvoľné či ústavnoprávne neudržateľné. Iba v takomto extrémnom prípade by totiž ústavný súd mohol zasiahnuť do výsostnej právomoci najvyššieho súdu týkajúcej sa posudzovania prípustnosti podaného dovolania.

14. Ústavný súd zdôrazňuje, že mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu, a pokiaľ tieto jeho závery v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, nemá dôvod do tejto výsostnej právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti

zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať (I. ÚS 104/2021). Vzhľadom na uvedené preto túto časť ústavnej sťažnosti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok napadnutým uznesením:

15. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti zároveň namietali aj porušenie základného práva vlastníť majetok garantovaného čl. 20 ods. 1 ústavy. „Článkom 20 ods. 1 ústavy sa vlastníčkovi priznáva len ochrana majetku, ktorý nadobudol v súlade s platným právnym poriadkom.“ (PL. ÚS 33/95) „Tento článok ústavy nevyhlasuje za základné ľudské právo vlastníctvo samotné, ale právo byť vlastníkom, t. j. právo nadobúdať vlastníctvo. Vzťahuje sa na štátnych občanov Slovenskej republiky, cudzincov, právnické osoby slovenské i zahraničné a aj štát. Výklad tohto ustanovenia však neznamená, že každý má právo vlastníť akýkoľvek majetok... Uvedené ustanovenie ústavy treba vykladať tak, že každý má právo vlastníť majetok, ktorý ústavou alebo zákonom Slovenskej republiky nie je z tohto vlastníctva vylúčený.“ (PL. ÚS 38/95).

16. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že z napadnutého uznesenia nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, preto ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti aj v tejto časti.

17. Keďže ústavný súd ústavnej sťažnosti odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu